Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brasovŭ
a administrațiune, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtu abonamentele câtu și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 221. Brașovŭ, Mercurĭ, 6 (18) Octomvre 1893.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Octomvre 1893 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 12 fl.
pe șése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . . 40 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 2 fl.
pe șése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . 8 francĭ
pe șése lunĭ . . . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Esperimentele din Austria și Ungurii.

Brașovŭ, 4 Octomvre v.

Acei vorbitorĭ ai opositiei maghiare, carĭ la asigurarea ministrului-președinte Wekerle, că fiă-care politicŭ seriosŭ din Austria stă pe basa dualismului, au datŭ din capŭ și au susținutŭ, că tocmai de acolo se póte ridica celŭ mai mare periculŭ pentru dualismŭ, au primitŭ acuma o neașteptată și póte și nedorită confirmare a părerii lorŭ prin evenimentele, ce se desfășură în partea de dincolo a monarchiei.

Intr'adevĕrŭ, ceea ce se petrece aḑĭ în Austria nu este nicĭ-decum de natură a însufla încredere și siguranță politicilorŭ maghiarĭ, că lucrurile vorŭ merge și în viitorŭ așa de netedŭ ca până acuma din punctŭ de vedere alŭ raporturilorŭ de interese dualistice între ambele state ale monarchiei.

Unulŭ din ḑiarele guvernamentale unguresci esaminândŭ situațiunea de față în Austria esclamă supĕratŭ: „Nu țară de îngrijirĭ privimŭ dincolo la Austria, unde se pregătescŭ esperimente, carĭ odată ar pute sĕ aibă o influință descompunĕtóre asupra formațiunei de statŭ a monarchiei dela 1867!“

Nu puțină bătaiă de capŭ le face politicilorŭ ungurĭ reforma electorală de curênd proiectată a contelui Taaffe. Mai întêiu pentru-că este o reformă liberală, care țintesce la lărgirea dreptului politicŭ celui mai însemnatŭ, la realisarea măcarŭ în parte a sufragiului universalŭ, și întrece în liberalismulŭ ei tóte reformele propuse și sĕvêrșite până acuma din partea guvernelorŭ unguresci; apoi pentru că acésta reformă electorală va contribui în consecențele ei de a întări posițiunea Slavilorŭ și de a slăbi posițiunea Germanilorŭ în Austria, ceea ce pentru politicii ungurĭ este identicŭ cu slăbirea dualismului.

Dreptŭ esplicare, ne spune amintita fóiă, că Ungurii dorescŭ egemonia Germanilorŭ în Austria, deórece ei credŭ, că numai printr'o astfelŭ de egemoniă s'arŭ pute susține pentru durată dualismulŭ. Din contră slăbindu-se posițiunea Germanilorŭ și devenindŭ slavismulŭ în Austria preponderantŭ, li-se pare ca o urmare neîncungiurabilă o „discompunere“ prin formațiunĭ federative, carĭ cu timpulŭ ar face imposibilŭ statului austriacŭ de a rĕmâné față cu Ungaria pe terenulŭ dualismului.

Conclusiunea, la care ajunge dér raționamentulŭ acesta, este forte nefavorabilă novelei electorale a contelui Taaffe, căcĭ, ḑice-se, décă ea însémnă întărirea Slavilorŭ și slăbirea Germanilorŭ, nu se mai póte amăgi nimenĭ cu „frase frumóse asupra estinderei drepturilorŭ poporului“, că acea novelă este o „nenorocire“ pentru Austria, că prin urmare strică indirectŭ și dualismului, ér în ultima liniă chiar monarchiei.

Acesta este ecoulŭ drăgălașŭ, cu care este întîmpinată din partea ungurescă noua acțiune a cabinetului Taaffe. Privirile celorŭ din Pesta suntŭ mai multŭ ca orĭ și când, atintite asupra partidei liberale germane din Austria. Ceea ce dorescŭ și aștéptă ei este, ca sĕ le succédă Germanilorŭ austriacĭ de-a paralisa acea acțiune și de-a ajunge érăși la cârma statului, celŭ puținŭ pe jumĕtate, décă nu vorŭ pute sĕ mai ajungă a stăpâni pe deplinŭ situațiunea.

S'au bucuratŭ dér foile unguresci că cu ocasiunea discusiunei asupra ordonanțelorŭ privitóre la starea escepțională din Boemia, stânga germană din parlamentŭ a făcutŭ o declarațiă, prin care ia o posițiune órecare oposițională, deși numai în modŭ indirectŭ — față cu introducerea stării escepționale în Praga și cu novela electorală a contelui Taaffe.

Din contră s'a observatŭ, că Cehii tinerĭ au inauguratŭ discusiunea asupra stării escepționale în camera cu moderațiune, și acestŭ simptomŭ, ḑicŭ foile unguresci, este a se reduce la novela electorală a contelui Taaffe, dela care Cehii aștéptă o întărire a rĕndurilorŭ lorŭ.

C'unŭ cuvêntŭ, în Austria se ridică pericolulŭ potopului sufragiului universalŭ și deja de pe acum se prevede, că Germanii cu greu îi vorŭ pute pune stavilă. De aicĭ îngrijirile politicilorŭ ungurĭ, carĭ iesŭ din convingerea, că atuncĭ, când în Austria vorŭ fi rupte tóte zăgazurile, carĭ mai împiedecă „dismembrarea“ federativă a statului, și în Ungaria vorŭ veni ḑile grele și primejdióse pentru egemonia maghiară.

Nascerea prințului românŭ.

Asupra fericitului evenimentŭ în casa regală română publicămŭ aḑĭ următórele interesante date:

„Monitorulŭ Oficialŭ“ de erĭ publică în capulŭ colónelorŭ sale următorulŭ manifestŭ:

CAROLŬ I,

Prin grația lui Dumneḑeu și voința națională, Rege alŭ României,

La toțĭ de față și viitorĭ, sănĕtate:

Astăḑĭ, prin bine-cuvêntarea Inaltei Providențe, Princesa Moștenitóre, iubita Mea Nepótă, a datŭ nascere unui fiu, care a primitŭ numele de Carolŭ.

Prin acestŭ fericitŭ evenimentŭ, dinastia Mea capĕtă o nouă întărire și Țéra încoronarea unei dorințe de atâtea-orĭ rostită în timpŭ de o jumĕtate de secolŭ.

Unŭ prințŭ născutŭ pe pămêntulŭ României, crescutŭ în mijloculŭ Națiunei, peste care într'o ḑi este chematŭ sĕ domnéscă, va fi legătura cea mai puternică între dinastia Mea și acéstă scumpă Țéră, căreia de două-ḑecĭ și șépte de anĭ i-am consacratŭ silințele și cugetările Mele.

Nu Mĕ îndoiescŭ, că bucuria Familiei Mele va fi sĕrbătorea întregei Națiunĭ. Pe Prințulŭ nou născutŭ îlŭ încredințezŭ cu mândriă dragostei și devotamentului poporului Meu iubitŭ.

Datŭ în Castelulŭ Peleșŭ, în ḑiua de 3 Octomvre anulŭ 1893.

Carolŭ.

*

Actulŭ de stare civilă a fostŭ dresatŭ de primarulŭ Manolescu din Sinaia, în presența Regelui, a Prințului Ferdinandŭ, a ducesei de Saxa-Coburg și a consiliului de miniștri.

Au semnatŭ ca martorĭ d. Lascarŭ Catargiu, în calitate de președinte alŭ consiliului de miniștri, și d. Al. Marghiloman, în calitate de ministru alŭ justiției.

Micului principe s'a datŭ numele de Carolŭ.

Imediat consiliul de miniștri a felicitatŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Fiulŭ anarchistului.

De *Marcel Barbière.*

Dela primulŭ debutŭ „Odion“ se reîntorceau doi bărbațĭ pe la mieḑulŭ nopții, din sala publică a artiștilorŭ. Ei mergeau brațŭ la brațŭ încreḑuțĭ unulŭ în celalaltŭ. Pașii lorŭ se îndreptau spre Pont des Saints Pères, fiindŭ acésta calea cea mai scurtă, ce duce la cafeneaua „Brignon“, unde aveau de gândŭ sĕ ia cina. Unulŭ dintre ei era prințulŭ Montenotte Pierre, membru alŭ celorŭ mai distinse cluburĭ, numele celŭ mai gloriosŭ alŭ imperiului și proprietarŭ alŭ unei averĭ colosale; elŭ era renumitŭ pentru gustulŭ sĕu artisticŭ, pentru dărnicia lui, ce nu cunoscea marginĭ față de sĕracĭ, și pentru modulŭ lui estraordinarŭ de îngrijire, care tóte îlŭ făceau persóna cea mai agreată în tóte cercurile Parisului. Avêndŭ elŭ aceste însușirĭ față de artiștĭ și sĕracĭ, lua parte în politică mai multŭ din petrecere de vreme, decâtŭ din o óre-care disposițiă naturală. In cele din urmă se hotărî sĕ se ocupe de cestiunile sociale, ca sĕ pótă cunósce miseria, ce domnesce în Parisŭ, — fiindŭ apoi decisŭ a face totŭ ce se póte, ca problema acésta arḑĕtóre s'o împingă spre resolvare.

Celalaltŭ individŭ, cunoscutŭ sub pseudonimulŭ de Teodorŭ Solange, era măestrulŭ celŭ mai strălucitŭ alŭ cronicelorŭ sĕptĕmânale și alŭ romanelorŭ, și care făcea luxŭ așa de mare cu talentulŭ sĕu, ca și prințulŭ cu averea sa. Pe aceștĭ doi bărbațĭ îi lega de olaltă o amicițiă vechiă probată.

Pentru-ca sĕ fiă ocupatŭ c'o operă critică pentru o revistă sĕptĕmânală, la dorința scriitorului, ei mergeau pedestru, după representațiă, ca ideile lorŭ, cum ḑiceau ei, sĕ-șĭ împrumute unŭ cursŭ mai repede.

Mergeau tăcuțĭ mai departe. La rĕspântiile stradelorŭ unŭ vêntŭ sleitorŭ sufla asupră-le. Era una dintre iernile cele mai aspre, cum nu pomeniseră nicĭ ómenii cei mai bĕtrânĭ. Crivĕțulŭ strîmtoratŭ sub arcada dela Louvre șuera cu turbare. Acestŭ șuerŭ plângĕtorŭ suna în urechile prințului, ca plânsulŭ sĕracilorŭ fără acoperemêntŭ. In momentulŭ acesta zăriră o figură omenéscă, care se părea înghețată, la pragulŭ porții.

Viforulŭ stînsese lampele de pe stradă, dér Solange aprinse chibrite și la lumina lorŭ slabă, scutită contra vêntului, priveau ei unŭ brațŭ de copilŭ din cele mai frumóse, ce ar fi doritŭ unŭ rege-milionarŭ, orĭ unŭ aristocratŭ, ce se laudă cu 50 de străbunĭ. Cu corpulŭ retrasŭ în colțulŭ păretelui, acestŭ copilŭ de 8—9 anĭ, durmia ca unŭ ângerŭ grijitŭ de Provedință. In gerulŭ mare, care ar fi fostŭ în stare sĕ omóre și pe-unŭ omŭ vêrtosŭ, nu era coperitŭ decâtŭ c'o manta cârpocită. Bietele lui picioruțe erau ascunse în nisce ghete vechĭ și rupte.

Mânile lui micĭ erau ascunse cu multă negrije sub gulerulŭ mântăluței; pieptulŭ 'i se ridica oblu, tradândŭ somnulŭ adêncŭ alŭ copilului, care uitase de chinurile ce-i causase gerulŭ. Cei doi bărbațĭ priviau surprinșĭ buclele lungĭ și blonde ale micuțului, gurița lui frumósă, obrajii lui trandafirii și ochii-'i marĭ de jumĕtate închișĭ.

— „Intr'adevĕrŭ dórme?“ întrebă prințulŭ.

— „Așa credŭ; dér trebue sĕ-lŭ treḑimŭ. La nicĭ unŭ casŭ nu póte durmi aicĭ mai departe, espusŭ periculelorŭ unei astfelŭ de nopțĭ. Sĕ nu-lŭ ducemŭ la postulŭ celŭ mai de aprópe alŭ poliției?“

La propunerea acésta prințulŭ îșĭ ridică capulŭ.

— „Așa se pare, că nu este unŭ copilŭ espusŭ; pentru acésta e prea măricelŭ. Lasă-lŭ, ca în nóptea acésta sĕ fiă óspele meu; mâne vomŭ ave destulŭ timpŭ pentru a-lŭ da îngrijirei publice, décă este fără orĭ-ce asilŭ și familiă.

— „Bine, sĕ-lŭ treḑimŭ déră“, ḑise literatulŭ. „Este ceva în fața micului cetățénŭ, ce nu e comunŭ; mĕ interesézá forte multŭ“.

— „Și pe mine“.

— „Oh, pe d-ta? Acésta într'adevĕrŭ nu mĕ surprinde, căcĭ d-ta eștĭ în stare sĕ